

Datum: 06.08.2026

Medij: Kompas

Rubrika Bez naslova

Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Napomena:

Površina: 2039

Naslov: NA LEPOM PLITKOM DUNAVU

Strana: 58,59,60,61

CBET
CBET

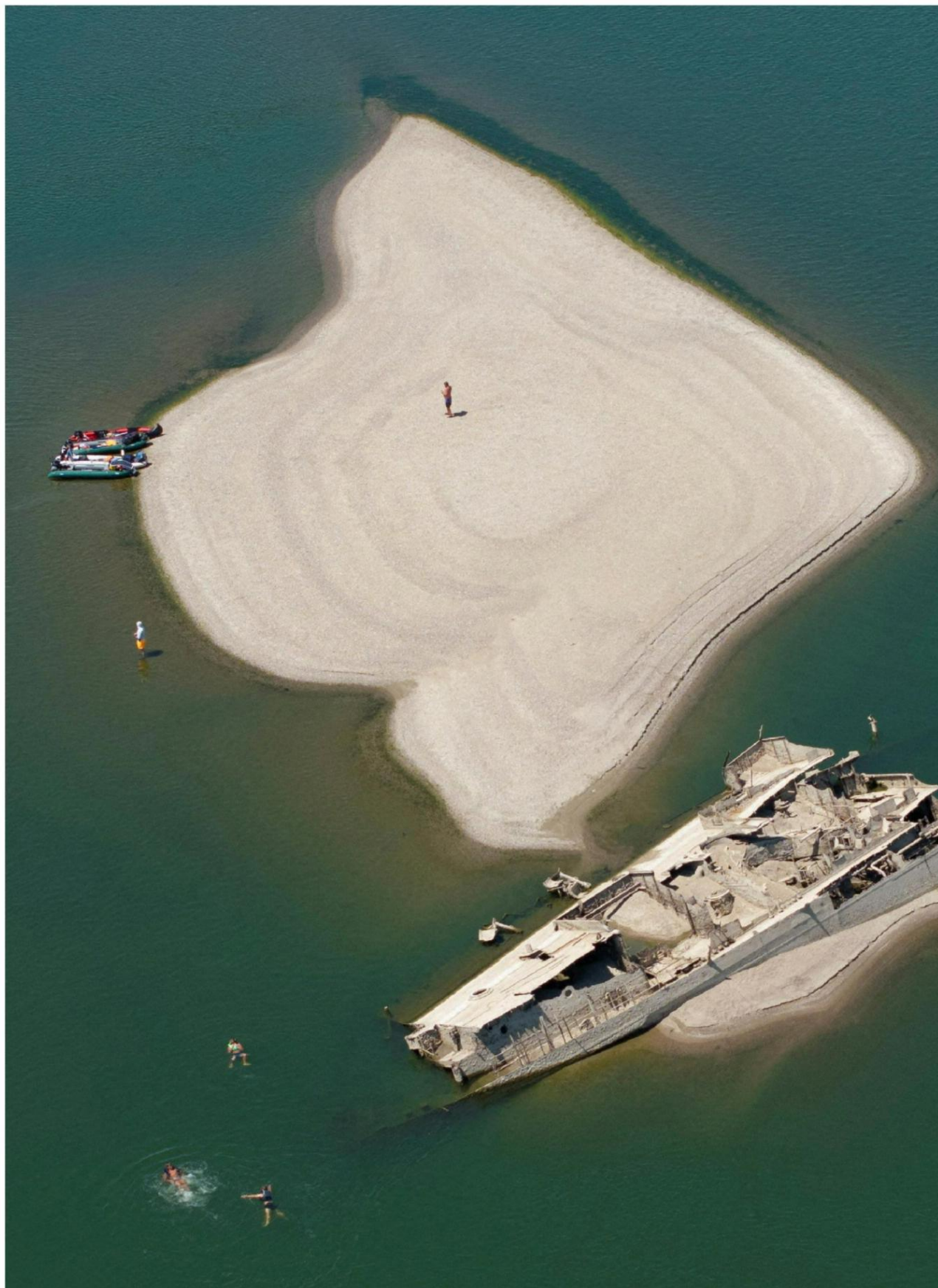

Foto: REUTERS/Djordje Kojadinovic

Datum: 06.08.2026

Medij: Kompas

Rubrika: Bez naslova

Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Napomena:

Površina: 2039

Naslov: NA LEPOM PLITKOM DUNAVU

Strana: 58,59,60,61

НА ЛЕПОМ ПЛИТКОМ ДУНАВУ

Рекордно низак водостај Дунава није само променио изглед реке већ је угрозио пловидбу, производњу струје и још једном показао колико савремено друштво, без обзира на технолошки напредак, зависи од природних услова

МИХАИЛО ПАУНОВИЋ

Када помислимо на Дунав, пред очима нам се јави широка и моћна река која делује незаустављиво док својим током повезује десет европских држава. Ситуација којом је тренутно погођен променила нам је перспективу, па његову снагу не меримо само количином воде коју носи већ и последицама које настају када те воде нема довољно.

Дунав је на великом делу свог тока достигао рекордно низак водостај, толико да су на површину испливали пешчани спрудови, стене и остаци старих бродских олупина. Међутим, повучена вода није само променила изглед реке већ је утицала и на рад нуклеарних електрана, смањила производњу електричне енергије и угрозила проходност речног саобраћаја.

Проблем није настао током ноћи. Комбинација дуготрајних суша, високих температура и недостатка снежних падавина током зиме, створила је услове у којима је изостала потребна количина воде да би река

„преживела лето“. Све ово се дешава раније него што смо календарски навикли, јер се минимални водостаји на Дунаву обично бележе крајем августа.

РЕГИОНАЛНИ ПРОБЛЕМ

Хрватска, Мађарска, Румунија и Бугарска већ недељама осећају последице ниског водостаја, а како Дунав једном петином свог тока пролази кроз Србију, проблеми нису заобишли ни нашу државу.

*Ниво реке код
Бездана, на улазу
Дунава из Хрватске
у Србију, пао
је на минус 159
центиметара, чиме
је оборен историјски
минимум од када се
обављају мерења у
Србији*

У недељу, другог августа, ниво реке код Бездана, на улазу Дунава из Хрватске у Србију, пао је на минус 159 центиметара,

чиме је оборен историјски минимум од када се обављају мерења у Србији. Забрињавајућа ситуација недавно је забележена и код Будимпеште где је водостај Дунава пао на свега 23 центиметара, што је далеко испод претходног рекордног минимума од 33 центиметара измереног 2018. године.

На ове податке бисмо, вероватно, гледали другачије да ние реч о другој најдужој реци у Европи, али с обзиром на то да Дунав протиче кроз десет европских држава, од југозападне Немачке до Црног мора, последице ниског водостаја су вишеслојне: од угрожавања биљног и животињског света, преко пловидбе и транспорта, до енергетике. Зато бројне владе широм централне и источне Европе ових дана повлаче мере како би спречиле пре свега енергетску кризу.

ОД ПЛОВИДБЕ ДО ЕНЕРГЕТИКЕ

Прве последице ниског водостаја Дунава прво је осетио речни саобраћај који ових дана отежано функционише.

Datum: 06.08.2026

Medij: Kompas

Rubrika: Bez naslova

Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Napomena:

Površina: 2039

Naslov: NA LEPOM PLITKOM DUNAVU

Strana: 58,59,60,61

Прве последице ниског водостаја Дунава прво је осетио речни саобраћај који ових дана отежано функционише

Краве се одмарају на пешчаним спрудовима које је открио нагли пад водостаја Дунава у Румунији

Туристички крузери су на појединим деоницама скоро потпуно обуставили пловидбу, док теретни бродови могу да превозе само део уобичајеног терета.

Гранична полиција Бугарске недавно је евакуисала 186 путника са туристичког брода „Викинг Улур“, који се насукао на Дунаву код села Гомотарци, у близини Видина.

На то да је пловидба озбиљно отежана, али и на то да је још увек неизвесно да ли би могла да буде потпуно онемогућена уколико се тренд водостаја настави, недавно је на РТС указао помоћник министра задужен за водни саобраћај и безбедност пловидбе Владимир Баталовић.

„Не мислим да обуставимо пловидбу, више бих то подвео тако да пловидба неће бити исплатива“, објаснио је Баталовић додајући да ће транспорт по јединици превезене робе бити све скупљи, а да трошкови транспорта остају исти без обзира на количину терета.

Међутим, последице ниског водостаја не завршавају се на пловидби, будући да недостатак воде представља проблем и за производњу електричне енергије, јер се вода из Дунава користи за хлађење нуклеарних електрана.

„Сада се суочавамо са невиђеном енергетском кризом, страшним наслеђем, са условима, било да је реч о водостају Дунава био о температурама, који никада раније нису виђени, ни близу“, рекао је Петер Мађар

Румунија је прогласила ванредно стање због пада производње електричне енергије након што је рекордно низак водостај Дунава довео до гашења једног нуклеарног реактора. О каквом проблему је реч најбоље говори то што нуклеарна електрана Чернавода обезбеђује 20 одсто енергетских потреба Румуније. Како Ројетерс преноси, премијер Илије Боложан је изјавио да Румунија разговара са Украјином и другим суседним државама како би обезбедила увоз електричне енергије у периодима највеће потрошње. Такође, држава је обезбедила средства за радове на Дунаву како би се привремено преус-

мерила вода из рукавца Балака нуклеарној електрани Чернавода како би се омогућио рад другог реактора.

Ништа боља ситуација није ни у Мађарској где би нуклеарна електрана Пакш могла би да буде затворена дуже од месец дана. Реч је о електрани која располаже са четири реактора укупне снаге 2 гигавата и производи скоро половину укупне електричне енергије у Мађарској и покрива око трећину укупне потрошње. Недавно је угашена претпоследња турбина, а према речима премијера Мађарске Петера Мађара производња електричне енергије смањена је са 2.000 мегавата на само 240 мегавата.

„Сада се суочавамо са невиђеном енергетском кризом, страшним наслеђем, са условима, било да је реч о водостају Дунава било о температурама, који никада раније нису виђени, ни близу“, рекао је Мађар.

Он је објаснио да нуклеарну електрану Пакш, први пут у њеној историји, од потпуне обуставе производње електричне енергије дели само један центиметар водостаја Дунава. Он тренутно износи минус 133 центиметара, док би пад на минус 134 центиметара приморао електрану да обустави рад. Мађарске власти су затражиле

Datum: 06.08.2026

Medij: Kompas

Rubrika: Bez naslova

Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

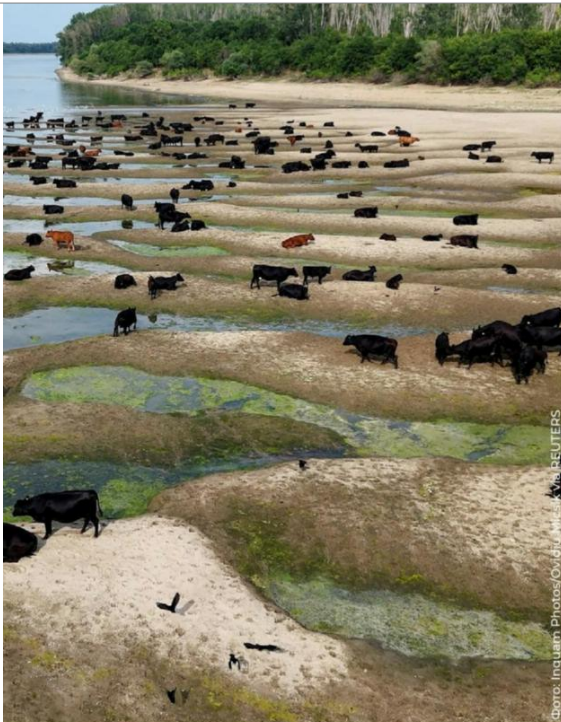
Napomena:

Površina: 2039

Naslov: NA LEPOM PLITKOM DUNAVU

Strana: 58,59,60,61

Немачки ратни брод из Другог светског рата поново је „изронио“ на површину у близини Прахова

од великих индустријских потрошача да смање потрошњу електричне енергије, док је од грађана затражена добровољна штедња посебно између 17 и 22 часа.

СРБИЈА НИЈЕ ОТПОРНА

С обзиром на то да је током целог маја, јуна и јула забележена најнижа производња на Ђердапу откако је ова хидроелектрана пуштена у рад, проблеми у енергетици нису могли да заобиђу ни Србију.

„Ђердап један је на 20 одсто производње, Ђердап два на 30. Дотоци су најнижи, односно 1.500 кубика у секунди“, истакла је недавно за РТС министарка рударства и енергетике Дубравка Ђедовић Хандановић, додајући да су дотоци били на том нивоу последњи пут 2003, а пре тога 1985. године.

„То све говори о једној ванредној ситуацији која апсолутно мора да се прати и да остану сви запослени у енергетском сектору посвећени да пребродимо овај изазован сушан период, али и велике врућине“.

Због високих температура и ситуације са водостајем река у Србији одржана је седница Штаба за ванредне ситуације, након које је премијер Ђуро

*„Ђердап један
је на 20 одсто
производње, Ђердап
два на 30. Дотоци су
најнижи, односно
1.500 кубика у
секунди“ рекла је
Дубравка Ђедовић
Хандановић*

Маџут поручио да је ситуација у овом тренутку потпуно стабилна.

„Неопходно је да се одржи стабилност енергетског система, која је тренутно потпуно обезбеђена и да се обезбеди функционалост пловног режима, односно да имамо пловност низ Дунав, али и да се одржи веза са системом канала Динав-Тиса-Дунав, и ту ће 'Србијаводе' и 'Војводиनावоде' највише да раде“, истакао је Маџут и поново апеловао на грађане да рационално троше воду и електричну енергију.

ГЛЕДАЈУЋИ У НЕБО

Проблем ниског водостаја Дунава могао би значајно да се ублажи обилнијим падавинама, међутим, временска про-

гноза, макар тренутно, не улива много оптимизма. Хидролози упозоравају да се током већег дела августа не очекују значајније количине кише не само у Србији већ и у узводним деловима Дунава.

Високе температуре додатно компликују ситуацију због тога што повећавају потрошњу електричне енергије. Како је министарка рударства и енергетике Дубравка Ђедовић Хандановић недавно изјавила за РТС тропски талас је у Србији довео до велике потрошње, која достиже 100 до 105 гигават-сати дневно, док се зими троши око 110 или 115 гигават-сати у моментима најхладније зиме и највеће потрошње.

Док се жива на термометру приближава 40. степену, део Европе мора да води рачуна не само колико електричне енергије троши већ и када је троши. Парадокс лежи у томе што док рекордне температуре повећавају потрошњу струје због потребе за хлађењем, суша и низак водостај отежавају рад енергетских постројења. Зато нас је тренутна ситуација са Дунавом још једном подсетила на лекцију коју често заборављамо, а то је да су савремени системи, без обзира на технолошки напредак још увек нераскидиво повезани са природом. ■

